

ئەو دەنگیژی هیشتا شیت نەبووی

ئەحمەد قەرەنی

ئازۆی نەقییا ل بەر ئەوئ نەرمە بارانئ بمینتەقە، دزانئ ئەگەر هۆسا براوەستیت، دئ ب درستی تەر بیت. ئەوی دەلیقا خوە زوهاکرنئ نابیت. دئ د ناڤ ترۆمپیلئ دا ئەزبەتئ خۆت. ژبەر خوە قە دگۆت: (ئەقە چ شارە!! کەسئ ژ ئاکنجیئ وی نەقیت بچیتە پایتەختئ. خوە ب دووہم شارئ وەلاتئ ژئ دادنیت. های شارۆ، خرابۆ شارۆ. شارۆ، من گرتئ تۆ خرابئ. پایتەختۆ تۆ بۆ هەندە ژارۆ و شەپلی، هەندە پراکیشەر نەبی کو، خەلک روی تیبکەن!). ئەو نئبزیکی بیست خولەکان بوو، ئەوی شوڤیئرئ خولیسەر خوە کۆشت هندی هەوار دکر: (یەک نەفەر مایە دئ چین!! نەفەرەک، نەفەرەک بۆ پایتەختئ). نە هەرئ کەس ناھیت..

ئازۆی قەستا ئوفیسا تیرمینالی کر. ترمینال ژوورەکا بچوبک بوو. نەشیا جھئ خوە بگرت. ژبەر قەلەبالەغ و دوکییلا جگاران، نکاری بمینیت، بلەز هاتە دەری. ل پەخ ئەوی شوڤیئرئ راوەستا، دلئ ئازۆی پئ دسۆت، لئ کەربین وی ژ ئەوئ هەلمئ قەدبوون یا ژ دەقئ وی دەردچوو. چونکە ئەو هەلم ژئ هەر وەکو دوکییلا ئەوان جگارا بوو، یا خەلکی د ترمینالی قە دکیشان. ئازاد ژبەر ترسا سەرمايئ و تەرپوونا بەر بارانئ دقیا بچیتە ژوورقە، لئ نەوئیرا. بیستەکئ ما، ناچاربوو جورئەت دا خوە و سەرئ خوە برە ژوور قە، دیت ئەوئین روونشتئ جھ پڕکربوون و ئەوئین ب پییان قە ژئ خوە ل دۆر سوڤیە وەرکربوو. زویکا سەرئ خوە قەکیشا و کەنیا وی ب خوە دەھات و ژ بەر خوە را دگۆت: (ئەز ژئ مروڤقەکئ ئەنتیکە مە، ژ دوکییلئ گیتژ دەم. ژ بارانئ دسەپلم. خوە ل بەر سەرمايئ ناگرم ... های ئازۆ! تۆژئ زەلامئ؟. شارەکئ هۆسا ویران و زەلامین وەکو ئازۆی لئ بن، هەر باشە دنیا خراب نابیت. مرن باشترە ژ ئەقئ ژینئ. چ ژینەکە، ژ سپیدی هەتا ئیقارئ هەمی غاردان.. ئەنجام ژئ، ژ ماری رووتترم و ژ گورگی برسیتر.. ئەقە چ کارەساتە ئازۆ!!؟ ل شوڤیئرئ زقړئ و گۆتئ:

- ئەزى دى ل ئەقى چايخانا ب رەخ قە روينىم!؟
ئەگەر نەفەرى پېنجى ھات، زەحمەت نەبىت من تاگادار
بکہ!!.

- دى باشە بابکۆ. (شۆفېرى ژ بنى پېيان ھەتا شلکا
سەرى نېرپە ئازۆى و پاشى خوە زقراند و ھندى ھېز تى
ماى گازی کرەقە، يەک نەفەر، يەک نەفەر بۆ
پايتهختى).

چايخانا قەلەبالەغ بوو، لى جھى قالا ھەبوو، ل
جھەكى نېرىك جامخانەين روونشت. ھويرك ل ناقا
چايخانى دنېرى، لى ب تېى چاقى ژى بەرى وى ھەر ل
دەرثە بوو. کارابەكى تۆست و چەلەنگ ھات و چايەك
ل بەر سىنگى دانا. ئېرەبىيا ئازۆى ئازرى. خوينگەرمىيا
چاچى و دلسارىيا خوە ھەقبەركرن. لاسەنگىيا ئەوى
ھەقكىشەين د بەرژەوھەندىيا وى دا نەبوو. گھوشى و
كەفتە ناقا خەيالەكا دوير. ژبەر خوە را گۆت: (كورۆ
ئازۆ، تە خېرە نكامىيا ئەقى شارى دكەى، ئەقە نىيە،
خەلك ھۆسا ب گەرمى كاردكەت، نانې خوە پەيدا
دكەت، شارى وېرانە ئان زەلامىن وەكو تە تېدانە لەوما
وېران بوويە!؟) پشستى دوو سى قومىن چايى، ھەست كر
كو، لنگىن وى ھندەك قەلەمىيان. ھىدى - ھىدى
ھشېن وى قەدجەمىين. جارەكا دى ئاقرىين وى بەرەف
ئاسۆين دوير چون. ھزرەكا رەشبىن مېشكى وى ھەژاند
و د دل دا دگۆت: (چ كارەساتە ئەز تېدا مە!؟ ئەقە بۆچى
دنيا ل من بوويە قەپشكا كەزانى). ئاقرىين وى ژ
ئەوان ئاسۆيان نەزقېرنەقە و چاقىين وى زىق مابوون..
نەھنگاڭ، زارۆيەكى خوە ب كنجىن درپايى پىچايى، ل
بەر سىنگى وى راوھستا و گۆتنى:

- مامۆ پىلاڭى خوە بۆياغ ناكەى؟ (زارۆكى ئەو ژ
دنيايەكا دوير زقراندەقە. ژ مەبەستا زارۆكى
تېنەگەھشت، لى گۆتى:

- نەخىيتر.
- دى باش بۆياغ كەم، بۆ تە كەمە ئاوتنە.
- چاقى من، دېتېر مە تە نەخېر، تۆ نابىنى پىلاڭى من
لاستېكە؟

- نەخېر نابىنم، ئەو پىلاڭىن ھۆسا قورگرتى چ زانم چ
دېنقەيە!! لاستېكە، چەرمە، ئارموبشە.. بېۆرە، مامۆ.

زارۆك چوو. ئەقە دوو جارە، مېشكى ئازۆى ب
رويدانىن بېسەرورە داخ دبىت، جارا يەكى ب چەقچەقا

ستىكان و تەبەقا چاچى و جارا دوويى ژى ب پتپتا
زارۆين نەحەجمتى. لى ھىشتا ب ئەقان ھەردوو
داخكرنان ب درستی ھشېن وى نەھاتنەقە سەرى. ئەو ل
دنيايەكا ديكە دا دژيا. ژيانا وى د ئەوى دنياين دا، د
گېژئانكەكا بى دووماھى دا دزقېرى، پىگەبى خوە د سى
پەيسكان دا ناسكرىبوو: بى شانسى و بەخترەشى و
ئىقبالا گەور. د ھەر سى حالەتان دا، خوە ب درستكەرى
كارەساتان دادانا. دەست ب پلانا كارەساتا داويى كر:
ئەقە نىيە زارۆكەكى نەھ دەھ سالى كو د ناڭ ئەقى
سەرما و سەقەمى دا كار دكەت، ما نە ئەقە ژى
كارەساتە!! كەسانەكى وەكو من ھۆسا ب ساناهى، ئەو
زارۆك پاشقەبر و دلې وى ژى ھندەك رەنجاند.

قەلەبالەغا خەلكى د گۆھى وى دا دزرنگاند. ئەو
دنيايا د ئاسۆين دوير دا ددبىت، ژ بەر چاقىين وى
بەرزەبوو. ھاتەقە سەرخوا. ئەو ل بەر چاقىين وى ديار،
تنى ديوارەكى كەقنى پنى پنى يە و ل بەرامبەر وى
سنگەبى بوويە. تابلۆيەكا تۆزگرتى پېرى و كرىتسيا وى
ديوارى قەشارتسوو، تابلۆ ب دلې وى بوو. وېنەين
كارابەكى رېشدارى شەفقە رەش نىقا تابلۆين پركرىبوو.
ل نىقا دى ھاتىبوو نقيسين: «مەزنترىن كارەسات، ئەوى
دەمى دەستپى دكەت كو، مرۆڭ كۆيلە بىت و شانازىن
ب كۆيلە تىيا خوە بكەت». ژ قەخوھندنا وى خلاس بوو،
يەكسەر گرېنى و ب بن لېڭكى قە دگۆت: ئازۆ، بۆ ھندە
رەشبىنى و تە پەيڭا كارەسات ب دەقى خوە گرئىيە، ئەقە
نىيە تۆ ئازادى و دى ئازاد بڑى دى!! دنيا ھندا قورس و
گران نىيە، من يا گۆھ لىسووى دېيژن يا سڭكە ئەگەر ب
سڭكى وەرگى. ئەقە نىيە ناڭى من ئازاد بوو. خەلكى
ب سڭكى لى دنېرى و سڭكر و گۆتنە من ئازۆ.. ئازۆ
چاقىين خوە قەكەقە!! ئەقە نەبوو، بابى من ھەرچار
دگۆت: (كورې من ساناهىترىن كار ل دنياين ئەو، تۆ
دانىشى و شېرەتا ل خەلكى بكەى. زەحمەتترىن كار ژى
ئەو تۆ خوە ناس بكەى و شىيانىن خوە بزانى). ئازۆ
دەستھەلېنە، بخەبته، خوە ناس بكە و ب ئازادى ئەو
كارى ل دويڭ شىيانىن خوە ھەلبېرە. سىبابەندى سلبىقى
بۆچى چوو چۆلان؟ نە بۆ ئازادى بوو!! زەمبىلفرۆشى
بۆچى كۆچكا پاشاتىي ھىلا و ب كۆلانان كەفت؟..
بېحەمدى خوە قىركرى:

زەمبىلفرۆش زەمبىلا تىنيت

کۆلان کۆلان دگپینیت

ئەوین ل چایخانن مات مانەفە. هەر وهکو ئەو دەنگی زەلال، ژ دلی وان خوەش هاتی، لی هیشتا بەندا دووین تەمام نەکری، شۆفیری دەستی خوە ل جامن چایخانن دا و راهژاند کو وەرە نەفەر هات. نازاد هەستا و چوو حەقن چایی بدەت، چاچی گۆتی:

- ئەو دەنگی خوەش مزى چایی بوو. وەغەرا تە خیر بیت.

نازادی گەلەک کەیف ب خوە هات، هەست دکر پەر پیتە هاتینە، ئەفە یەکەم جارە بەرەمى دەنگی خوە وەر دگرت و د بن لیفان دا دگۆت: (رۆژین دا هاتی زۆرن. من نەینیا ژینى زانی و کلیلا شیائین خوە وەرگرت و دى ب ساناهى دەرگەهى ئومیدەکی فەکەمەفە... ئەفان هزان هیزەکا مەزن دا لنگین وی و ب درستی پین وی عەرد نەدگرت و هەندەک ژ پیتە شۆفیری کەفتبوو. سەری خوە فەدلەقاند و ژ بەر خوە را دگۆت: «چەوا من ژینا شفانتی ل گوندی هیتا و هاتمە شاری بوومە کارکەر. ئەفۆ وئفە ئەزى کارکەری ژى هیتلم و بە دەنگبیت... دى هەرە نازۆ، لیدە نازۆ، نازۆ هەى لی لی، نازۆ هەى لۆ لۆ...».

هەتا نازاد گەهشتیە جەم ئۆتۆمبیل شوفەرلیتا کەفتارا تەکسی، سى کەسان جەهى خوە ل کوشنى پشتی گرتبوو. کارابەکی زەبەلاحى ب شال و شەبک و دوو دەر سوک ل سەری، دەرگەهى پیشی فەکر بوو و چاقەرئى دکر نەفەرئى پینجى د ناقبەرا وی و شۆفیری دا جە بگرت. نازۆ سواربوو و شۆفیری ژى ناغى خوەدئ لی ئینا و بریکەفتن.

ژ شاری دەرکەفتن. نازۆی زەینا وی هەر ل سەر دەنگبیتیا وی، گۆتە شۆفیری:

- دى تشتەکی خوەش بو مە لیدە؟

- مسەجل کار ناکەت، ببۆرە.

- رادیۆ.

- ئەو ژى.

نازۆی ب دەلیفە دیت، ئەزمونا خوە یا دەنگبیتین دەستپى بکەت. نى دەما ئەو شقان، گەلەک جارار ستران دگۆتن و پەزى خوە ژى پى دچەراند و مەخەل ژى دکر... ئەفە نییە بەری دەمەکی، چ سەرکەفتن بدەستفە ئینابوو. ئەوین ل چایخانن عەجبان دبوو. ل شۆفیری

زقیری و گۆتی: (چەوانە ئەز بو وە بسترم!؟). شۆفیری گۆتی باشە و ئەوین دیکە مت مانەفە و دەنگ نەکر. نازۆی زانی هەمى دپازینە و قییرکری. هەر سترانەکا دیوانکی دگۆت و یەکا دیلان و گۆفەندا دابدویشە. وەختەکە زوی چوو. ئەوی نەزانی ئەو دوو سەعت چەوا دەر بازبوون... ژ نزاری چیا یەکی سەرکەفتن و ل وەرچەپا ژۆردانی سیمایین پایتەختی لی دیاربووون. نازۆی جۆرنەت دا خوە و ژ جمەتی پرسى:

- براینۆ، دەنگی منى چەوانە؟

- .....

بیدەنگیا جەماعەتی تەرازیا کارى وی سەرراست نەکر... پرسیارا ئەوی ب پەخ خوە فە کر:

- تۆ دپیتى مامۆ، دەنگی منى چەوا بوو؟

- مامۆ دەنگی تە گەلەکی خوەشە!! لی ئەگەر نەبیتى هیتا خوەشترە.

جەماعەتی پیکفە کرە کەنى، لی تیق تیقا نازۆی ژ یا هەموویا بلندتر بوو. هەتا گەهشتە ترمینالی، جار جارە و نەهنگاژ نازۆی دکرە کەنى.. دەما ل ئۆتۆمبیلئى ژى هاتیە خواری ژبلی مالئافایى بکەت، زمانى خوە ل جەماعەتی کیتشا و ب دەنگەکی بلندتر پیدکەنى و چوو...